

V Bruseli 28. októbra 2024
(OR. en)

14734/24

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0404(COD)**

**CODEC 1965
EF 323
ECOFIN 1177
SURE 29
PE 238**

INFORMAČNÁ POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2009/65/EÚ, 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/2034, pokiaľ ide o zaobchádzanie s rizikom koncentrácie voči centrálnym protistranám a s rizikom protistrany pri centrálne zúčtovávaných transakciách s derivátmi – výsledok prvého čítania v Európskom parlamente a postup pre korigendá (Štrasburg 24. apríla 2024 a 22. októbra 2024)

I. ÚVOD

V súlade s ustanoveniami článku 294 ZFEÚ a so spoločným vyhlásením o praktických opatreniach pre spolurozhodovací postup¹ sa medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou uskutočnilo niekoľko neformálnych kontaktov s cieľom dosiahnuť dohodu o tomto legislatívnom spise v prvom čítaní.

Očakávalo sa², že na tento spis sa v Európskom parlamente uplatní postup pre korigendá³ po tom, ako odchádzajúci Európsky parlament prijal pozíciu v prvom čítaní.

¹ Ú. v. EÚ C 145, 30.6.2007, s. 5.

² 10078/24.

³ Článok 251 rokovacieho poriadku EP.

II. HLASOVANIE

Na svojom rokovaní 24. apríla 2024 Európsky parlament prijal k návrhu Komisie pozmeňujúci návrh č. 2 (bez revízie právnikmi lingvistami) a legislatívne uznesenie, ktoré predstavujú pozíciu Európskeho parlamentu v prvom čítaní. Táto pozícia odráža predbežnú dohodu inštitúcií.

Po finalizácii prijatého znenia právnikmi lingvistami Európsky parlament 22. októbra 2024 schválil korigendum k pozícii prijatej v prvom čítaní.

Na základe tohto korigenda by Rada mala byť schopná schváliť pozíciu Európskeho parlamentu uvedenú v prílohe⁴ k tomuto dokumentu, čím sa uzavrie prvé čítanie pre obe inštitúcie.

Akt by sa následne prijal v znení, ktoré zodpovedá pozícii Európskeho parlamentu.

⁴ Znenie korigenda sa uvádza v prílohe. Predkladá sa vo forme konsolidovaného znenia, v ktorom sú zmeny oproti návrhu Komisie vyznačené tučnou kurzívou. Znak „■“ označuje vypustený text.

P9_TA(2024)0349

**Zaobchádzanie s rizikom koncentrácie voči centrálnym protistranám
a s rizikom protistrany pri centrálne zúčtovaných transakciách s derivátmi**

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 24. apríla 2024 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2009/65/EÚ, 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/2034, pokiaľ ide o zaobchádzanie s rizikom koncentrácie voči centrálnym protistranám a s rizikom protistrany pri centrálne zúčtovaných transakciách s derivátmi (COM(2022)0698 – C9-0411/2022 – 2022/0404(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2022)0698),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 53 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C9-0411/2022),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskej centrálnej banky z 26. apríla 2023¹,
 - so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 74 ods. 4 rokovacieho poriadku, a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste zo 14. februára 2024, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre hospodárske a menové veci (A9-0399/2023),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh;
 3. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

¹ Ú. v. EÚ C 204, 12.6.2023, s. 3.

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 24. apríla 2024 na účely prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/..., ktorou sa menia smernice 2009/65/ES, 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/2034, pokiaľ ide o zaobchádzanie s rizikom koncentrácie vyplývajúcim z expozícií voči centrálnym protistranám a s rizikom protistrany pri centrálne zúčtovaných transakciách s derivátmi

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 53 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskej centrálnej banky¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom²,

¹ Ú. v. EÚ C 204, 12.6.2023, s. 3.

² Pozícia Európskeho parlamentu z 24. apríla 2024.

keďže:

- (1) Na zabezpečenie súladu s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012³ a riadneho fungovania vnútorného trhu treba v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/65/ES⁴ stanoviť jednotný súbor pravidiel s cieľom riešiť riziko protistrany pri transakciách s derivátmi vykonávaných podnikmi kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (ďalej len „PKIPCP“), ak takéto transakcie zúčtovala centrálna protistrana, ktorej bolo udelené povolenie alebo ktorá bola uznaná v súlade s uvedeným nariadením. Smernicou 2009/65/ES sa ukladajú regulačné limity pre riziko protistrany len vo **vzťahu k** transakciám s mimoburzovými derivátmi bez ohľadu na to, či deriváty boli centrálné zúčtované. Keďže mechanizmy centrálného zúčtovania zmierňujú riziko protistrany, ktoré je obsiahnuté v zmluvách o derivátoch, pri určovaní uplatniteľných limitov pre riziko protistrany treba zohľadniť, či derivát centrálné zúčtovala centrálna protistrana, ktorej bolo udelené povolenie alebo ktorá bola uznaná v súlade s ■ nariadením (EÚ) č. 648/2012, a vytvoriť rovnaké podmienky pre deriváty obchodované na burze a mimoburzové deriváty. Na účely regulácie a harmonizácie je takisto treba **odstrániť** limity pre riziko protistrany len vtedy, keď protistrany využívajú centrálnu protistranu, ktorým bolo udelené povolenie alebo ktoré boli uznané v súlade s nariadením (EÚ) č. 648/2012 na poskytovanie zúčtovacích služieb zúčtovacím členom a ich klientom.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/65/ES z 13. júla 2009 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa podnikov kolektívneho investovania do prevoditeľných cenných papierov (PKIPCP) (Ú. v. EÚ L 302, 17.11.2009, s. 32).

- (2) S cieľom prispieť k cieľom únie kapitálových trhov sa v záujme efektívneho využívania centrálnych protistrán treba zaoberať určitými prekážkami brániacimi využívaniu centrálného zúčtovania v smernici 2009/65/ES a poskytnúť objasnenia v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ⁵ a (EÚ) 2019/2034⁶. Nadmerná závislosť finančného systému Únie od systémovo dôležitých centrálnych protistrán z tretích krajín (ďalej len „centrálne protistrany Tier 2“) by mohla vyvolať obavy o finančnú stabilitu, ktoré treba primerane riešiť. S cieľom zabezpečiť finančnú stabilitu v Únii a primerane zmierniť potenciálne riziká rozšírenia škodlivých vplyvov v celom finančnom systéme Únie by sa preto mali zaviesť vhodné opatrenia na podporu identifikácie, riadenia a monitorovania rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám. V tomto kontexte by sa smernice 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/2034 mali zmeniť s cieľom povzbudiť inštitúcie a investičné spoločnosti, aby prijali potrebné kroky na prispôbenie svojich obchodných modelov v snahe zabezpečiť súlad s novými požiadavkami na zúčtovanie zavedenými zmenami nariadenia (EÚ) č. 648/2012 obsiahnutými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/...⁺, a celkovo zlepšiť svoje postupy riadenia rizík, a to aj vzhľadom na povahu, rozsah a zložitosť svojich trhových činností. Hoci príslušné orgány **už majú komplexný súbor opatrení a právomocí v oblasti dohľadu na riešenie nedostatkov v postupoch riadenia rizík inštitúcií a investičných spoločností vrátane požiadavky mať** dodatočné vlastné zdroje ■ pri rizikách, ktoré nie sú kryté existujúcimi kapitálovými požiadavkami alebo nimi nie sú kryté dostatočne, **tento súbor opatrení a právomocí v oblasti dohľadu** by sa mal **posilniť**

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338).

⁶ Smernica Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2034 z 27. novembra 2019 o prudenciálnom dohľade nad investičnými spoločnosťami a o zmene smerníc 2002/87/ES, 2009/65/ES, 2011/61/EÚ, 2013/36/EÚ, 2014/59/EÚ a 2014/65/EÚ (Ú. v. EÚ L 314, 5.12.2019, s. 64).

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo nariadenia uvedeného v dokumente PE-CONS 41/24 (2022/0403(COD)) a vložte číslo, dátum prijatia a odkaz na uverejnenie nariadenia vrátane jeho čísla ELI do poznámky pod čiarou.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/... z ..., ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 648/2012, (EÚ) č. 575/2013 a (EÚ) 2017/1131, pokiaľ ide o opatrenia na zmiernenie nadmerných expozícií voči centrálnym protistranám z tretích krajín a na zlepšenie efektívnosti zúčtovacích trhov Únie (Ú. v. EÚ L, ..., ELI: ...).

o dodatočné *konkrétnejšie* nástroje a právomoci podľa piliera 2 v *kontexte rizika nadmernej koncentrácie vyplývajúcim z expozícií voči centrálnym protistranám*.

I

- (3) Keďže ciele tejto smernice, a to konkrétne zabezpečenie toho, aby úverové inštitúcie, investičné spoločnosti a ich príslušné orgány primerane monitorovali a zmiernovali riziko koncentrácie vyplývajúce z expozícií voči centrálnym protistranám Tier 2, ktoré ponúkajú služby podstatného systémového významu, a odstránenie limitov pre riziko protistrany pri transakciách s derivátmi, ktoré centrálné zúčtováva centrálna protistrana, ktorej bolo udelené povolenie alebo ktorá bola uznaná v súlade s nariadením (EÚ) č. 648/2012, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a účinkov činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (4) Smernice 2009/65/ES, 2013/36/EÚ a (EÚ) 2019/2034 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1
Zmeny smernice 2009/65/ES

Smernica 2009/65/ES sa mení takto:

1. V článku 2 ods. 1 sa dopĺňa toto písmeno **b** :

„v) „centrálna protistrana“ je centrálna protistrana v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012*.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).“

2. Článok 52 sa mení takto:

a) v odseku 1 druhom pododseku sa úvodné slová nahrádzajú takto:

„Riziková expozícia voči protistrane PKIPCP pri transakcii s derivátmi, ktorú centrálna nezúčtováva centrálna protistrana, ktorej bolo udelené povolenie v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) č. 648/2012 alebo ktorá bola uznaná v súlade s článkom 25 uvedeného nariadenia, nesmie prekročiť: ■“;

b) odsek 2 sa mení takto:

i) prvý pododsek sa nahrádza takto:

„Členské štáty môžu zvýšiť 5 % limit stanovený v odseku 1 prvom pododseku najviac na 10 %. Ak ho zvýšia, celková hodnota prevoditeľných cenných papierov a nástrojov peňažného trhu, ktoré má PKIPCP v emitentoch, do ktorých investoval viac ako 5 % svojich aktív, však nesmie presiahnuť 40 % hodnoty jeho aktív. Toto obmedzenie neplatí pre vklady alebo transakcie s derivátmi s finančnými inštitúciami, ktoré podliehajú dohľadu nad obozretným podnikaním. ■“;

ii) v druhom pododseku sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) expozície vyplývajúce z transakcií s derivátmi s *týmto subjektom*, ktoré centrálna nezúčtováva centrálna protistrana, ktorej bolo udelené povolenie v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) č. 648/2012 alebo ktorá bola uznaná v súlade s článkom 25 uvedeného nariadenia ■.“

Článok 2
Zmeny smernice 2013/36/EÚ

Smernica 2013/36/EÚ sa mení takto:

1. V článku 74 ods. 1 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) účinné postupy na identifikáciu, riadenie, monitorovanie a vykazovanie rizík, ktorým sú alebo ktorým by mohli byť vystavené, ***vrátane rizík ESG v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte***, ako aj rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám, pričom sa zohľadňujú podmienky stanovené v článku 7a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012*;

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).“

2. V článku 76 ods. 2 sa dopĺňa tento pododsek:

„Členské štáty zabezpečia, aby riadiaci orgán vypracoval osobitné plány a kvantifikovateľné ciele v súlade s **požiadavkami stanovenými** v článku 7a nariadenia (EÚ) č. 648/2012 na monitorovanie a riešenie rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám ponúkajúcim služby podstatného systémového významu pre Úniu alebo jeden či viaceré jej členské štáty.“

3. V článku 81 sa dopĺňa tento odsek:

„Príslušné orgány posudzujú a monitorujú vývoj postupov inštitúcií týkajúcich sa riadenia ich rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám vrátane plánov vypracovaných v súlade s článkom 76 ods. 2 piatym pododsekom tejto smernice, ako aj pokrok dosiahnutý pri prispôsobovaní **ich** obchodných modelov požiadavkám **stanoveným** v článku 7a nariadenia (EÚ) č. 648/2012.“

4. V článku 100 sa dopĺňa tento odsek ■ :

„5. EBA v *spolupráci s ESMA vypracuje usmernenia* v súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) č. **1093/2010** s *cieľom stanoviť* konzistentnú metodiku na začlenenie rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám do stresového testovania orgánmi dohľadu.

EBA vydá usmernenia uvedené v prvom pododseku tohto odseku do ... [18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tejto pozmeňujúcej smernice].“

5. V článku **104 ods. 1** ■ sa dopĺňa toto písmeno:

„o) požadovať od inštitúcií, *ak sa príslušný orgán domnieva, že existuje riziko nadmernej koncentrácie vyplývajúce z expozícií voči centrálnej protistrane*, aby znížili expozície voči *tejto* centrálnej protistrane alebo aby opätovne preskupili expozície na všetkých svojich zúčtovacích účtoch v súlade s článkom 7a nariadenia (EÚ) č. 648/2012 ■ .“

Článok 3
Zmeny smernice (EÚ) 2019/2034

Smernica (EÚ) 2019/2034 sa mení takto:

1. V článku 3 ods. 1 sa dopĺňajú tieto body:

- „34. „centrálna protistrana“ je centrálna protistrana v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012*;
35. „kvalifikovaná centrálna protistrana“ alebo „QCCP“ je kvalifikovaná centrálna protistrana alebo „QCCP“ v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 88 nariadenia (EÚ) č. 575/2013;

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistranách a archívoch obchodných údajov (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012, s. 1).“

2. V článku 26 ods. 1 sa písmeno b) nahrádza takto:

- „b) účinné postupy na identifikáciu, riadenie, monitorovanie a vykazovanie rizík, ktorým investičné spoločnosti sú alebo by mohli byť vystavené, alebo rizík, ktoré predstavujú alebo by mohli predstavovať pre iných, vrátane rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám, pričom sa zohľadňujú podmienky stanovené v článku 7a nariadenia (EÚ) č. 648/2012;“.

3. V článku 29 sa odsek 1 mení takto:

- a) dopĺňa sa toto písmeno **■** :

„e) významných zdrojov a účinkov rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám a akéhokoľvek významného vplyvu na vlastné zdroje.“;

- b) za piaty pododsek sa vkladá tento pododsek:

„Členské štáty na účely prvého pododseku písmena e) zabezpečia, aby riadiaci orgán vypracoval osobitné plány a kvantifikovateľné ciele v súlade s **požiadavkami stanovenými v článku 7a nariadenia (EÚ) č. 648/2012** na monitorovanie a riešenie rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám ponúkajúcim služby podstatného systémového významu pre Úniu alebo jeden či viaceré jej členské štáty.“

4. V článku 36 ods. 1 sa dopĺňa tento pododsek:

„Na účely prvého pododseku písmena a) príslušné orgány posudzujú a monitorujú vývoj **postupov** investičných spoločností týkajúcich sa riadenia ich rizika koncentrácie vyplývajúceho z expozícií voči centrálnym protistranám vrátane plánov vypracovaných v súlade s článkom 29 ods. 1 tejto smernice, ako aj pokrok dosiahnutý pri prispôsobovaní **ich** obchodných modelov ■ požiadavkám **stanoveným** v článku 7a nariadenia (EÚ) č. 648/2012.“

5. V článku 39 sa odsek 2 mení takto:

a) úvodné slová sa nahrádzajú takto:

„Príslušné orgány majú na účely článku 29 ■ , článku 36, článku 37 ods. 3 a článku **38** tejto smernice a na účely uplatňovania nariadenia (EÚ) **2019/2033** aspoň tieto právomoci:“;

b) dopĺňa sa toto písmeno ■ :

„n) „požadovať od **investičných spoločností**, aby znížili expozície voči centrálnej protistrane alebo aby opätovne preskupili expozície na všetkých svojich zúčtovacích účtoch v súlade s článkom 7a nariadenia (EÚ) č. 648/2012, ak sa príslušný orgán domnieva, že existuje nadmerné riziko koncentrácie vyplývajúce z expozícií voči tejto centrálnej protistrane.“

Článok 4

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do ... [**18** mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti nariadenia obsahnutého v dokumente 2022/0403(COD)]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných *opatrení* vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 5
Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 6
Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V ...

Za Európsky parlament

predsedníčka

Za Radu

predseda/predsedníčka
